

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З ПОЗИЦІЇ ЙОГО АКЦІОНЕРІВ

С. П. Лобов, к .е. н., доцент, ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Методологія дослідження. Результати одержані за рахунок застосування діалектичного методу, методу системного аналізу та синтезу – при вивченні й узагальненні існуючих концепцій оцінки економічних результатів діяльності підприємств, а також сучасних теоретичних підходів до визначення економічної ефективності з позиції акціонерів; методів кореляційно-регресійного аналізу – при розробці економіко-математичної залежності ринкової капіталізації акцій гірничо-збагачувальних комбінатів.

Результати. Розроблено методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства з позиції його акціонерів під час здійснення інвестиційних проектів. Проведено кореляційно-регресійний аналіз залежності ринкової капіталізації від чистого прибутку та суми дивідендів. Визначено дисконтовану суму дивідендів за інвестиційним проектом розвитку ПАТ «ПівнГЗК» при різних коефіцієнтах дивідендних виплат. Проведено прогнозування біржових котирувань акцій ПАТ «ПівнГЗК» за рівнянням регресії. Визначено оптимальний коефіцієнт дивідендних виплат, при якому досягається максимальне значення загальної акціонерної віддачі.

Обґрунтовано, що при процентних ставках по банківських кредитах, які перевищують ставку дисконту, доцільно знижувати коефіцієнт дивідендних виплат у перші роки проекту, а отриману економію відсотків за кредитами спрямовувати на дивіденди у наступні роки проекту. Це призводить до збільшення як дивідендних виплат, так і ринкової вартості акцій підприємства, та, відповідно, загальної акціонерної віддачі навіть з урахуванням дисконту.

Новизна. Запропоновано визначати середньорічну величину загальної акціонерної віддачі на підставі дисконтованої величини зміни ринкової вартості акцій підприємства та дивідендів за період життєвого циклу проекту. Розроблено економіко-математичну модель для прогнозування ринкової вартості акцій підприємства. Розроблено методичні підходи до оптимізації коефіцієнту дивідендних виплат під час здійснення інвестиційних проектів на підставі максимізації загальної акціонерної віддачі.

Практична значущість. Розроблені підходи можуть використовуватися власниками підприємств для оптимізації величини дивідендних виплат при обґрунтуванні джерел фінансування інвестиційних проектів.

Ключові слова: економічна ефективність діяльності, коефіцієнт дивідендних виплат, загальна акціонерна віддача, ринкова капіталізація, дисконтна ставка.

Література

1. Olsen E. The 2004 Value Creators Report: The next frontier / E. Olsen, D. Stelter, P. Xnonneux. – Boston : Boston Consulting Group, 2004. – P. 43–67.

2. Черемушкин С. В. Методология расчета совокупной акционерной доходности / С. В. Черемушкин // Экономический анализ: теория и практика. – 2008. – № 18(123). – С. 13–24.

Cheremushkin S. V. *Metodologiya rashcheta sovokupnoy aktsionerной dokhodnosti* [The methodology for calculating total shareholder return] / S. V. Cheremushkyn // *Ekonomicheskij analiz: teoriya i praktika*. – 2008. – № 18(123). – P. 13–24.

3. Волков Д. Л. Теория ценностно-ориентированного менеджмента: финансовый и бухгалтерский аспекты / Д. Л. Волков. – [2-е изд.]. – СПб : Высшая школа менеджмента, 2008. – 320 с.

Volkov D. L. *Teoriya tsennostno-orientirovannogo menedzhmenta: finansoviy i bukhgalterskiy aspekty* [The theory of value-based management: financial and accounting aspects] – [2-е изд.]. – SPb : Vysshaya shkola menedzhmenta, 2008. – 320 p.